

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

20 במרס 2017

1124

כ"ב באדר התשע"ז

עמוד

הצעת חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 54), התשע"ז-2017 972

הצעת חוק הוצאה לפועל (תיקון מס' 54), התשע"ז-2017

תיקון סעיף 67 1. בחוק הוצאה לפועל, התשכ"ז-1967¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 67, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

כדי לפשט את ההליכים ולהקל על החייב, מוצע כי גם לגבי חוב מוזנות לזוכה שאינו המוסד לביטוח לאומי (להלן – זוכה שאינו המוסד) תינתן לרשם הוצאה לפועל סמכות לצוות על תשלום בשיעורים של חוב עבר במוזנות (להלן – צו לתשלום בשיעורים). וזאת בכפוף לכמה כללים שיתוו את שיקול דעתו. לגבי חוב עבר במוזנות שגובה המוסד לביטוח לאומי לפי חוק המזנות יישאר המצב הקיים, קרי רשם הוצאה לפועל מוסמך לבצע חקירת יכולת ולקבוע צו תשלומים בהתאם להוראות סעיף 69 לחוק.

התיקון המוצע מבקש להבטיח כי סמכותם של רשמי הוצאה לפועל לפי ההסדר המוצע תחול רק לגבי חוב עבר במוזנות שהוא חוב מוזנות שנפסק בשל תקופה שקדמה למתן פסק הדין או דמי מוזנות שהצטברו בשל אי-פירעון במועד שנקבע בפסק הדין.

לפי המוצע, צו לתשלום בשיעורים יינתן רק לחייב שהגיש בקשה מנומקת, הנתמכת במסמכים, וחתם על כתב ויתור על סודיות ולאחר שהרשם ערך חקירת יכולת לחייב. הצו יינתן רק לחייב שעומד בתשלום המזנות החדשיים השוטפים.

יודגש, שמטרתו של המנגנון המוצע אינה לשנות את שיעורו של החוב ויש להבטיח כי החייב אינו מנצל את השימוש במנגנון זה כדי להשתמש בתשלום החוב או לשנות את שיעורו.

תרומתו של התיקון המוצע באה לידי ביטוי בכמה היבטים:

ראשית, מתן סמכות לרשם הוצאה לפועל לפרוס חוב עבר במוזנות עשוי להקל על החייב ועל הזוכה שאינו המוסד על ידי ייעול ההליכים. קיומו של הליך נוסף בבית המשפט לענייני משפחה, אשר במסגרתו נדרש החייב להוכיח בשנית כי יש הצדקה לפריסת החוב עשוי לארוך זמן רב ולעכב את תשלום החוב.

כמו כן, המשמעות של הליך נוסף היא עלויות נוספות המוטלות על הצדדים בשל ניהול ההליך ותשלום אגרה נוספת על ידי החייב. לכן, מתן סמכות לרשם הוצאה לפועל לפרוס את החוב לתשלומים תפשט ותקצר את ההליכים ובדרך זו תקל על הצדדים.

שנית, התיקון המוצע צפוי להקל את העומס על מערכת בתי המשפט.

שלישית, המנגנון המוצע מתמרץ חייבים לשלם את דמי המזנות החדשיים באופן שוטף כדי שתתאפשר להם פריסה של חוב עבר.

כללי מטרתה העיקרית של הצעת חוק זו היא להסמיך את רשם הוצאה לפועל לפרוס חוב עבר במוזנות לתשלומים, בהתאם ליכולתו של החייב.

כיום, לפי סעיף 69 לחוק הוצאה לפועל, התשכ"ז-1967 (להלן – החוק), מוסמך רשם הוצאה לפועל לצוות על תשלום חוב פסוק בשיעורים, לאחר שערך חקירת יכולת לחייב לפי תצהיר של החייב או על בסיס הסכם שנערך בינו לבין הזוכה.

סמכות זו מוגבלת, ואינה חלה לגבי חוב פסוק שבית המשפט קבע את שיעורי התשלום שלו. לגבי חוב כאמור, רשאי רשם הוצאה לפועל להפנות את בעלי הדין לבית המשפט כדי שישנה את פריסת התשלום, רק אם ראה הצדקה לכך (סעיף 69(ד) לחוק).

כאשר מדובר בחוב מוזנות שלא שולם עד למועד מתן פסק הדין או תשלומי מוזנות שהצטברו בשל אי-פירעון במועד (להלן – חוק עבר במוזנות), סמכותו של רשם הוצאה לפועל מוגבלת עוד יותר. במקרים אלה, רשאי הרשם להפנות את בעלי הדין לבית המשפט לענייני משפחה, רק מטעמים מיוחדים שיירשמו (סעיף 69(ה) לחוק).

ברע"א 4905/98 גמזו נ' ישעיהו, פ"ד נה(3) 360, יצק בית המשפט תוכן למונח "טעמים מיוחדים שיירשמו" וקבע כי אלה מתקיימים בכל מקרה שבו מוכח, להנחת דעתו של רשם הוצאה לפועל, כי בלא קביעת שיעורים לחוב העבר במוזנות לא יוכל החייב לקיים את עצמו. לפיכך, חייב במוזנות המבקש לפרוס חוב עבר במוזנות לתשלומים נדרש להוכיח פעמיים כי יש הצדקה לפרוס את חובו לתשלומים.

בפעם הראשונה, עליו להרים את נטל ההוכחה בדבר קיומם של "טעמים מיוחדים" המצביעים על כך שאם רשם הוצאה לפועל לא יפרוס את חוב העבר לתשלומים לא יוכל החייב לקיים את עצמו. בפעם השנייה, עליו להרים נטל דומה לפני בית המשפט לענייני משפחה במקרה שבו מצא הרשם לנכון להפנות את הדיון בענייניו של החייב לבית המשפט. כל זאת, אף אם החייב עומד בתשלומי המזנות השוטפים.

האמור לעיל אינו חל על חוב עבר במוזנות שגובה המוסד לביטוח לאומי לפי חוק המזנות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972 (להלן – חוק המזנות). לגבי חוב כאמור, נתונה לרשם הוצאה לפועל סמכות לפרוס את החוב לתשלומים בעקבות חקירת יכולת שערך לחייב בהתאם להוראות סעיף 69 לחוק (ר' לעניין זה רע"א 4445/96 שאול בריני נגד המוסד לביטוח לאומי, פ"ד נ"א (4), עמ' 571).

¹ ס"ח התשכ"ז, עמ' 116; התשע"ז, עמ' 751.

"(ב) על אף הוראות סעיף קטן (ב), לא יקיים רשם ההוצאה לפועל חקירת יכולת לחייב שהגיש בקשה למתן צו לתשלום בשיעורים של חוב עבר במזונות לפי סעיף 69ב, אלא לאחר הזמנת הזוכה; הזמן הזוכה לחקירת יכולת כאמור ולא התייצב או שהסכים לקיים את חקירת היכולת בהעדרו, רשאי רשם ההוצאה לפועל לקיים את חקירת היכולת שלא בנוכחות הזוכה."

2. בסעיף 69 לחוק העיקרי, סעיף קטן (ה) – בטל.
3. בסעיף 69א לחוק העיקרי, האמור בו יסומן "א" ואחריו יבוא:
 "(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו לעניין חוב מזונות, למעט חוב הנובע ממזונות שגובה המוסד לביטוח לאומי לפי חוק המזונות."
4. בסעיף 69ב לחוק העיקרי, האמור בו יסומן "א" ואחריו יבוא:
 "(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו לעניין צו לתשלום בשיעורים של חוב עבר במזונות לפי סעיף 69ב1."
5. אחרי סעיף 69 לחוק העיקרי יבוא:
 "תשלום בשיעורים 69ב1. (א) בסעיף זה – של חוב עבר במזונות

"חוב עבר במזונות" – חוב מזונות שהוא אחד מאלה:

- (1) חוב בשל אי-תשלום במועד של מזונות שנפסקו בעד תקופה שקדמה למועד מתן פסק הדין;
- (2) תשלומי מזונות שהצטברו בשל אי-פירעון במועד;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 3 סעיף 69 לחוק שעניינו כללים, מסמך את מנהל ההוצאה לפועל לקבוע כללים בדבר הוראות לתשלום חובות פסוקים, לרבות הפרשי הצמדה וריבית. מוצע לתקן את הסעיף האמור כך שכללים שיותקנו מכוחו לא יחולו לעניין חוב עבר במזונות כהגדרתו בסעיף 69ב(א) בנוסחו המוצע, לזוכה שאינו המוסד. כך לפי המוצע, הוראות לעניין תשלום בשיעורים של חוב עבר במזונות לזוכה שאינו המוסד יינתנו על ידי רשם ההוצאה לפועל, בהתאם לתנאים הקבועים בסעיף 69ב1.

סעיף 4 סעיף 69 לחוק עניינו בקשה לשינוי צו תשלום או הוראת תשלום. הסעיף קובע את זכותו של חייב לבקש לשנות את פריסת התשלומים של חובו אם חל שינוי ביכולתו לפרוע את החוב בתשלומים שנקבעו. מכיוון שסעיף 69ב קובע הסדר מיוחד לעניין פריסת חוב עבר במזונות לזוכה שאינו המוסד, מוצע לקבוע שסעיף זה לא יחול לעניין צו לתשלום בשיעורים של חוב עבר במזונות לפי סעיף 69ב1. עם זאת, הסעיף ימשיך לחול לגבי חוב מזונות שגובה המוסד לביטוח לאומי לפי חוק המזונות.

סעיף 5 לסעיפים קטנים (א) ו-ב)

מוצע להוסיף הוראה בסעיף 69ב לחוק המסמיכה את רשם ההוצאה לפועל לצוות, מיוזמתו או לבקשת חייב, כי החייב ישלם חוב עבר במזונות לזוכה שאינו המוסד לפי שיעורים ובמועדים שיקבע בצו. זאת, בהתקיים כמה תנאים מצטברים:

(1) נערכה לחייב חקירת יכולת לפני רשם ההוצאה לפועל בהתאם להוראות סעיף 67;

סעיף 1 מוצע לתקן את סעיף 67 לחוק שעניינו חקירת יכולת, ולקבוע חובה לזמן את הזוכה לחקירת יכולת שמקיים רשם ההוצאה לפועל לשם קבלת החלטה בעניין פריסת תשלומי חוב עבר במזונות.

אם הזוכה לא התייצב לחקירת היכולת אף שהוזמן אליה או שהסכים לקיים את חקירת היכולת בהעדרו, רשאי הרשם לקיים את חקירת היכולת בהעדר הזוכה, על סמך חקירת החייב או על סמך מסמכים בלבד, ובין השאר, אלה המפורטים בסעיף 69ב(ה) המוצע המצופים לבקשה למתן צו.

סעיף 2 סעיף 69 לחוק, שעניינו תשלום בשיעורים, קובע בסעיף קטן (ד) כי אם נקבעו שיעורים בפסק הדין רשאי רשם ההוצאה לפועל, אם ראה הצדקה לכך, להפנות את בעלי הדין לבית משפט כדי לבקש את שינוי השיעורים שנקבעו. סעיף 69(ה) קובע כי "הוראות סעיף קטן (ד) יחולו, בשינויים המחויבים, על מזונות שנפסקו בשל תקופה שקדמה למתן פסק הדין או על תשלומי מזונות שהצטברו בשל אי-פירעון במועד, והכול מטעמים מיוחדים שיירשמו."

עקב קביעתו של ההסדר לעניין חוב עבר במזונות המוצע בסעיף 69ב1, המאפשר לרשם ההוצאה לפועל לצוות בעצמו על פריסה לתשלומים של מזונות לזוכה שאינו המוסד שנקבעו בפסק דין בשל תקופה שקדמה למתן פסק הדין או של תשלומי מזונות לזוכה שאינו המוסד, שהצטברו בשל אי-פירעון במועד (ר' דברי ההסבר לסעיף 3 להצעת החוק), מוצע לבטל את הסעיף הקטן האמור.

”תשלום מזונות שוטף” – תשלום מזונות חודשי שבית משפט פסק כי על החייב לשלם לזוכה.

(ב) רשם ההוצאה לפועל רשאי, מיוזמתו או לפי בקשת החייב, לצוות על תשלום של חוב עבר במזונות, בשיעורים ובמועדים כפי שיקבע (בסעיף זה – צו לתשלום בשיעורים של חוב עבר במזונות), ובלבד שמתקיימים כל אלה:

(1) רשם ההוצאה לפועל בירר את יכולתו של החייב בחקירת יכולת בהתאם להוראות סעיף 67;

(2) אם החייב חב בתשלום מזונות שוטף – רשם ההוצאה לפועל נוכח כי עד למועד הגשת הבקשה שילם החייב את התשלום כאמור בשיעורים ובמועדים שנקבעו בפסק הדין, במשך ארבעה חודשים רצופים לפחות;

(3) רשם ההוצאה לפועל שוכנע כי מתן צו לתשלום בשיעורים של חוב העבר במזונות מוצדק, בהתחשב במצבו הכלכלי של החייב וכן בהתחשב בפגיעה האפשרית בזוכה כפי שהוצגה לו בעמדת הזוכה.

(ג) קבע בית המשפט בפסק דינו תשלום בשיעורים של חוב עבר במזונות, רשאי רשם ההוצאה לפועל, מיוזמתו או לפי בקשת החייב, לצוות על תשלום של חוב העבר במזונות בשיעורים או במועדים שונים מאלה שקבע בית המשפט, אם מתקיימים התנאים המנויים בסעיף קטן (ב), ובלבד ששוכנע כי חל שינוי בנסיבות בתקופה שלאחר מתן פסק הדין או שקיים הסבר סביר אחר לאי־תשלום חוב העבר במזונות בשיעורים ובמועדים שנקבעו בפסק הדין.

ד ב ר י ה ס ב ר

כדי להבטיח שלא תהיה פגיעה בזוכה כתוצאה מפריסת התשלומים, די שהרשם סבור, על פי עמדת הזוכה, שתיתכן פגיעה כאמור.

לסעיף קטן (ג)

מוצע לקבוע כי אם נקבעו בפסק הדין בשיעורים לגבי תשלום חוב העבר במזונות, רשאי הרשם לתת צו לתשלום בשיעורים הקובע בשיעורים או מועדים שונים מאלה שניתנו בפסק הדין, רק אם שוכנע כי היה שינוי בנסיבות מאז ניתן פסק הדין או כי ניתן הסבר סביר אחר לאי־תשלום חוב העבר במזונות. הדרישה לשינוי נסיבות ממועד מתן פסק הדין נועדה לעודד את בעלי הדין להעלות את הטיעונים הרלוונטיים לעניין המועדים והשיעורים של התשלום בבית המשפט, כדי שייקבעו להם בשיעורים ומועדים לתשלום כבר במעמד מתן פסק הדין.

(2) הרשם נוכח שהחייב משלם במועד את דמי המזונות החודשיים בשיעורים שנקבעו בפסק הדין, במשך ארבעה חודשים. זאת, מתוך הכרה בכך שעל החייב למלא את חובתו ולעמוד בתשלומי המזונות במועדים ובשיעורים שנקבעו בפסק הדין. גובה החיוב החודשי נקבע בבית המשפט לאחר שנבחנה בין השאר, יכולתו הכלכלית של החייב. כמו כן תנאי זה נקבע כדי למנוע מצב שבו רשם ההוצאה לפועל משנה את שיעורי תשלומי המזונות החודשיים השוטפים, ובכך משנה למעשה את קביעת בית המשפט המוסמך;

(3) על הרשם להיות משוכנע כי פריסה לתשלומים מוצדקת, לא רק בהתחשב במצבו הכלכלי של החייב – אלא גם בהתחשב בפגיעה האפשרית בזוכה. זאת, בשל אופיו המיוחד של חוב המזונות.

(ד) (1) נוכח רשם ההוצאה לפועל שמתקיימים התנאים הקבועים בפסקאות (1) ו-(3) של סעיף קטן (ב) אך החייב אינו משלם את תשלום המזונות השוטף שהוא חב בו בתקופה הקבועה בפסקה (2) של אותו סעיף קטן, רשאי רשם ההוצאה לפועל, מיוזמתו או לפי בקשת החייב, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להפנות את בעלי הדין לבית המשפט כדי שיפסוק בדבר תשלום חוב העבר במזונות בשיעורים ובמועדים שיקבע.

(2) פסק בית המשפט כי חוב העבר במזונות ישולם בשיעורים, כאמור בפסקה (1), רשאי הוא להפחית את ריבית הפיגורים שתיוסוף לחוב במהלך תקופת התשלום בשיעורים.

(ה) בקשת חייב לפי סעיפים קטנים (ב) עד (ד) (בסעיף זה – בקשה לתשלום בשיעורים) תהיה מנומקת, ויצורפו לה מסמכים בדבר יכולתו של החייב לשלם את חוב העבר במזונות והצעה לתשלום החוב במועדים ובשיעורים שיציע בהתאם ליכולתו וכן כתב ויתור על סודיות כאמור בסעיף 7א(2).

(ו) רשם ההוצאה לפועל רשאי לאשר הסדר בכתב בין הזוכה ובין החייב שעניינו תשלום בשיעורים של חוב עבר במזונות (בסעיף זה – הסדר לתשלום בשיעורים של חוב עבר במזונות), לפי בקשת זוכה או חייב (בסעיף זה – בקשה לאישור הסדר) אף אם לא מתקיימים התנאים הקבועים בסעיף קטן (ב), אם שוכנע כי הצדדים להסדר חתמו עליו בהסכמה חופשית ובהבינם את משמעותו ואת תוצאותיו.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף קטן (ה)

לסעיף קטן (ד)

בקשת חייב לפריסת חוב עבר במזונות תהיה מנומקת ויצורפו לה מסמכים בדבר יכולתו לשלם את חוב העבר במזונות. כמו כן תצורף לבקשה הצעה לתשלום החוב במועדים ובשיעורים התואמים את יכולתו הכלכלית של החייב וכתב ויתור על סודיות כאמור בסעיף 7א(2) לחוק. חתימתו של החייב על כתב ויתור על סודיות תאפשר לרשם ההוצאה לפועל לקבל מידע מגורמים נוספים כאמור בסעיף 7ב לחוק, אם שוכנע כי המידע שמסר לו החייב אינו מספיק כדי להעריך את יכולתו הכלכלית של החייב לפרוע את החוב.

לסעיף קטן (ו)

מוצע להסמיך את רשם ההוצאה לפועל לתת תוקף להסדר שנחתם בין החייב לבין הזוכה שבמסגרתו הסכימו הצדדים לחלק לתשלומים את חוב העבר במזונות (להלן – הסדר). הרשם יוכל לאשר את ההסדר אם שוכנע כי שני הצדדים חתמו על ההסכם בהסכמה חופשית ובהבינם את משמעותו ואת תוצאותיו. בעניין זה, די בכך שלרשם ההוצאה לפועל היה יסוד סביר להניח שההסדר נחתם בניגוד לרצונו של אחד הצדדים, כדי לדחות את הבקשה לאישור.

מוצע שבמקרה שבו ערך רשם ההוצאה לפועל חקירת יכולת לחייב ושוכנע כי מתן צו לתשלום בשיעורים של חוב העבר במזונות מוצדק, בהתחשב במצבו הכלכלי של החייב וכן בהתחשב בפגיעה האפשרית בזוכה, אך מצא שהחייב אינו משלם את תשלום המזונות השוטף שהוא חב בו בתקופה הקבועה בפסקה (2) של סעיף קטן (ב) המוצע, רשאי רשם ההוצאה לפועל, מיוזמתו או לבקשת חייב, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להפנות את בעלי הדין לבית המשפט כדי שיפסוק בדבר תשלום חוב העבר במזונות במועדים ובשיעורים כפי שיקבע (לפסקה (1)).

עוד מוצע לקבוע שאם הפנה רשם ההוצאה לפועל את הצדדים לבית המשפט לפי פסקה (1) ובית המשפט פסק שהחייב ישלם את החוב בשיעורים, רשאי הוא להפחית את הריבית שתיוסוף לחוב במהלך תקופת התשלום בשיעורים (שהיא על פי רוב ריבית פיגורים לפי סעיף 5 לחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961). יובהר, כי בהעדר קביעה מפורשת של בית המשפט לעניין הפחתת הריבית, תמשיך להיווסף לחוב הריבית שהתווספה עד למועד החלטת בית המשפט לתשלום בשיעורים (לפסקה (2)).

(ז) הוגשה בקשה לתשלום בשיעורים או בקשה לאישור הסדר, ישלם החייב את חוב העבר במזונות בשיעורים ובמועדים שהציע בבקשה או שעליהם הסכימו הצדדים, לפי העניין, עד להחלטת רשם ההוצאה לפועל בבקשה וכל עוד לא החליט רשם ההוצאה לפועל אחרת.

(ח) צו לתשלום בשיעורים של חוב עבר במזונות או הסדר לתשלום בשיעורים של חוב עבר במזונות שניתן לגביו אישור לפי סעיף קטן (ו), ייכנסו לתוקפם במועד שיקבע רשם ההוצאה לפועל, ורשאי הרשם לבטל צו או הסדר כאמור, להתלותם או להתנותם בתנאים.

(ט) רשם ההוצאה לפועל רשאי, לפי בקשת החייב, לשנות צו לתשלום בשיעורים של חוב עבר במזונות או הסדר לתשלום בשיעורים של חוב עבר במזונות, בהתחשב בפגיעה האפשרית בזכות כפי שהוצגה לו בעמדת הזוכה, ובלבד שמתקיימים כל אלה:

(1) רשם ההוצאה לפועל שוכנע כי חל שינוי משמעותי בנסיבות, שאינו בשליטתו של החייב, המשפיע על יכולתו לקיים את הצו או ההסדר;

(2) אם החייב חב בתשלום מזונות שוטף – הרשם נוכח כי החייב משלם את התשלום כאמור במועדים ובשיעורים שנקבעו בפסק הדין, במשך תקופה ממושכת;

(3) החייב שילם את חוב העבר במזונות בשיעורים ובמועדים כפי שנקבעו בצו או בהסדר, במשך תקופה ממושכת, אלא אם כן הוכיח החייב כי לא היה ביכולתו לעמוד בתשלום החוב כאמור בשל שינוי בנסיבות כאמור בפסקה (1).

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף קטן (ז)

מוצע כי עד למתן החלטה על ידי רשם ההוצאה לפועל, יהיה על החייב לעמוד בתשלומי המזונות החדשיים השוטפים וכן בגובה התשלומים ביחס לחוב העבר במזונות כפי שהציע בבקשה לפי סעיפים קטנים (ב) עד (ד) או שעליו הסכימו הצדדים בהסדר שהוגש לאישור לפי סעיף קטן (ו).

לסעיף קטן (ח)

רשם ההוצאה לפועל רשאי לקבוע מתי ייכנסו לתוקף צו לתשלום בשיעורים או הסדר, והוא רשאי לבטלו, להתלותו או להתנותו בתנאים.

לסעיף קטן (ט)

הסעיף המוצע מתייחס למצב שבו החייב מבקש לשנות את הוראות פריסת החוב שנקבעו לפי סעיף זה. מוצע כי כאשר חייב מבקש שישונו שיעורי התשלומים שנקבעו לו בצו קודם, שמכותו של רשם ההוצאה לפועל

תהיה מוגבלת יותר, וזאת כדי להבטיח כי החייב לא עושה שימוש לרעה במנגנון פריסת התשלומים כך שהוא משנה את גובה דמי המזונות החדשיים המשתלמים הלכה למעשה. לפיכך, במקרה שבו החייב מבקש פריסת תשלומים לגבי חוב עבר במזונות מהפעם השנייה ואילך נדרש שיתקיימו כמה תנאים מצטברים כדי שיהיה ניתן לאשר את הבקשה:

1. רשם ההוצאה לפועל צריך להיות משוכנע כי חל שינוי משמעותי בנסיבות המשפיע על יכולתו של החייב לקיים את הצו, וכי השינוי אינו בשליטתו של החייב;

2. החייב עומד בתשלומי דמי המזונות החדשיים כפי שנקבעו בפסק הדין במשך תקופה ממושכת לאחר מתן הצו על ידי הרשם;

3. החייב צריך להראות כי הוא עמד לאורך תקופה ממושכת בתשלום חוב העבר במזונות לפי התשלומים שנקבעו לו בצו שנתן הרשם וכי הפסקת התשלום נבעה משינוי נסיבות אשר מנע ממנו אפשרות לעמוד בתשלום.

(י) הוראות סעיף זה לא יחולו לענין חוב הנובע ממוזנות שגובה המוסד לביטוח לאומי לפי חוק המוזנות, ויחולו לענין חוב כאמור הוראות סעיף 69.

6. בסעיף 1א81(ג) לחוק העיקרי, במקום "בתום שלושים ימים מיום שהתובע שלח לנתבע את ההתראה" יבוא "בתום שלושים ימים ולא יאוחר מתשעה חודשים מיום שהתובע המציא לנתבע את ההתראה".
7. בחוק לתיקון דיני המשפחה (מוזנות), התשי"ט-1959², אחרי סעיף 11 יבוא:
- "תשלום בשיעורים 11. פסק בית המשפט מוזנות בעד תקופה שקדמה ליום מתן פסק הדין, רשאי הוא להורות על תשלום המוזנות כאמור בשיעורים ובמועדים כפי שיקבע."
8. (א) תחילתו של חוק זה, בכפוף לסעיף קטן (ב), 30 ימים מיום פרסומו. תחילה
- (ב) תחילתו של סעיף 1א81(ג) לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 6 לחוק זה, ארבעה חודשים מיום פרסומו.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף קטן (י)

סעיף 7 מטרתו של פסק דין בהליך משפטי היא לסיים את ההליכים המשפטיים שבין הצדדים באופן שלא יהיה צורך בפנייה נוספת לערכאות משפטיות או להוצאה לפועל. הדברים מקבלים משנה תוקף כאשר מדובר בהליך בענייני משפחה בשל ההשפעות השליליות שיש להמשך ההתדיינות המשפטיות בין הצדדים על היחסים המשפחתיים ביניהם, ובפרט ההשפעה על ילדים.

בהמשך למגמה האמורה, כאשר מדובר בפסיקת מוזנות בעד תקופה שקדמה ליום מתן פסק הדין, יש עדיפות שבית המשפט יירש כבר בשלב זה לשאלת הצורך בפריסה לתשלומים, דבר שימנע בעתיד את הצורך בפנייה להוצאה לפועל. היתרון בביצוע הפריסה בשלב זה הוא שבית המשפט במסגרת פסיקת המוזנות כבר נדרש לשאלת יכולתו של החייב, ועל כן נכון שהוא זה יירש גם לשאלה אם לקבוע כי סכום החוב ישולם בתשלום אחד או בשיעורים ואת מועדיהם.

סמכות כזו נכללת כבר כיום מיניה וביה במסגרת הסמכות של בית המשפט לדון ולפסוק בענייני מוזנות, בין לגבי מי שחל עליו דין אישי ובין לגבי מי שחלות עליו הוראות החוק לתיקון דיני המשפחה (מוזנות), התשי"ט-1959 (להלן - חוק המוזנות), ואין בתיקון הנוכחי המסמיך את רשם ההוצאה לפועל לפרוס חוב עבר במוזנות לתשלומים כדי לגרוע מהסמכות של בית המשפט לעשות כן.

בשל החשיבות שבפריסה לתשלומים של מוזנות כבר בשלב מתן פסק הדין, מוצע לתקן את חוק המוזנות ולהבהיר שאם פסק בית המשפט מוזנות בעד תקופה שקדמה ליום מתן פסק הדין, רשאי הוא להורות על תשלום המוזנות כאמור בשיעורים ובמועדים שיקבע.

עם זאת, במקרים שבהם בית המשפט לא נדרש בפסק דינו לשאלת הפריסה לתשלומים, או שנוצר שינוי נסיבות בשלב שלאחר מתן פסק הדין שבשלו יש מקום לחלק את החוב לתשלומים, יוכל רשם ההוצאה לפועל להורות על פריסה לתשלומים בהתאם לסעיף 1ב69 כנוסחו המוצע.

מוצע להבהיר במפורש שמנגנון פריסת המוזנות לפי סעיף 1ב69 המוצע אינו חל על חוב עבר במוזנות שגובה המוסד לביטוח לאומי לפי חוק המוזנות. לגבי חוב זה יישאר המנגנון הקיים היום שלפיו ביצוע חקירת יכולת ופריסת חוב לתשלומים יהיו לפי סעיף 69 לחוק.

סעיפים מוצע לתקן את סעיף 1א81 לחוק שעניינו ביצוע 6 ו-8 תביעה על סכום קצוב, ולקבוע כי בקשה לביצוע תביעה על סכום קצוב לא תוגש אלא לאחר שחלפו 30 ימים ולא יותר מתשעה חודשים מיום שההתראה הומצאה לנתבע. זאת, כדי לתמרץ תובעים לפעול למימוש החוב בהקדם, וכן כדי למנוע מצג שווא כלפי הנתבע על ויתור לכאורה על פתיחת תיק בהוצאה לפועל. אם חלפו תשעה חודשים ממועד המצאת ההתראה ולא הוגשה בקשת ביצוע להוצאה לפועל, התובע נדרש לשלוח התראה חדשה לנתבע.

בנוסף, הסעיף בנוסחו כיום קובע כי לא תוגש בקשה לביצוע תביעה על סכום קצוב אלא בתום 30 ימים מיום שנשלחה לנתבע התראה. מאחר שמועד השליחה אינו בהכרח זהה למועד המצאת ההתראה לנתבע, מוצע לתקן את הסעיף כך שיובהר כי ניתן להגיש בקשה לביצוע לפי הסעיף רק מתום 30 ימים מהיום שבו ההתראה הומצאה לנתבע.

תיקון זה מחייב היערכות מצדם של המבקשים להגיש תביעה על סכום קצוב או שבמועד פרסומו של החוק המוצע כבר שלחו התראה או היו בעיצומו של הליך המצאתה, ולכן מוצע שהתיקון המוצע בסעיף 1א81(ג) לחוק ייכנס לתוקף רק לאחר ארבעה חודשים מיום פרסומו של החוק המוצע.

² ס"ח התשי"ט, עמ' 72; התשנ"ה, עמ' 397.

